

N:o 98.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om rätt till jakt; gifven Stockholms slott den 29 mars 1912.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om rätt till jakt.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Gust. Sandström.

Förslag

till

Lag

om rätt till jakt.

Med upphäfvande af 1—11 §§, 18, 19 och 21 §§ i förnyade nådiga jaktstadgan den 21 oktober 1864 äfvensom af hvad nämnda stadga innehåller med afseende å öfverträdelse af sålunda upphäfdade föreskrifter, förordnas som följer:

1 §.

Jakträtt, hvori jämväl innefattas rätt till villebråd, som anträffas dödt (fallvildt), tillkomme, där ej annorledes i denna lag stadgas, en hvar jordägare på honom tillhörigt område.

2 §.

Å häradsallmänning tillkomme jakträtten kronan.

3 §.

Å sockenallmänning, byaskog eller annan dylik samfällighet må delägarna, där de ej annorledes åsämjas, allenast för egna behof utöfva jakträtt.

Äro om allmänningens eller samfällighetens förvaltning särskilda föreskrifter gällande, äga delägarna i enlighet därmed fatta beslut om jakträttens tillgodogörande för gemensam räkning.

Afgärda by hafve jakträtt allenast å sina ägor inom hank och stör.

4 §.

Den, som äger väg, hafve icke jakträtt därå, med mindre han äger mark därintill.

Den, som äger marken å bägge sidor af väg, hafve, ändock han icke äger vägen, jakträtt därå.

Går väg i gränsen mellan skilda ägares mark och äger ingen af dem vägen, å den väg hafve en hvar af dem jakträtt.

5 §.

Å mark, hvilken såsom tvistig blifvit ställd under förbud, må icke någon af de tvistande utan öfverenskommelse jaga.

6 §.

Boställshafvare och kronohemmansåbo äge jakträtt å boställets eller kronohemmanets ägor.

År jord åt någon till brukande upplåten, nyttje brukaren, där ej annorledes aftalas, den jakt, som till jorden hör.

7 §.

Å oafvittrad mark, som ej blifvit till lapparnas uteslutande begagnande anvisad, äfvensom i skärgård på klippor och skär, som ej höra till visst hemman, samt på öppna hafvet äge hvarje svensk man rätt att jaga; dock må jakt efter älg eller björn ej anställas, med mindre Konungen därtill gifvit lof.

8 §.

År genom urminnes häfd eller genom särskildt stadgande, aftal, dom eller skattläggning eller på annat lagligt sätt annorledes, än här ofvan sagts, bestämdt om någons rätt till jakt, vare det gällande.

9 §.

Sluta ägare af särskilda fastigheter, hvilkas ägor bilda ett sammanhängande område, i sådan egenskap aftal om huru jakten å området må utöfvas och jaktvärden handhafvas, skall å hvad aftalet innehåller om jaktens utöfvande och om skyldighet för ägare att å sin mark tåla, anlägga eller underhålla inrättning för jaktvärdens tillgodoseende tillämpas hvad i allmänhet stadgas om servitut; dock vare sådant aftal ej bindande utöfver femtio år från det aftalet slöts.

10 §.

Jakt efter varg eller järf må, om sådant djur bevisligen uppehållit sig i trakten, af en hvar företagas äfven å annans jaktområde, där jakträttsinnehafvaren hvarje gång förut om jakten erhållit under rättelse; och äge i sådant fall den jagande rätt att tillvarataga och behålla de djur af nämnda slag, han vid jakten faller.

11 §.

Den, som under idkande af lofflig jakt sårar villebråd så, att det faller å annans jaktområde inom ett hundra meter från gränsen af den jagandes jaktområde, må tillvarataga och behålla villebrådet. Är det älg, hjort eller rådjur, må den jagande dock ej från stället bortföra djuret utan i närvaro af två ojäfviga vittnen och vare han dessutom pliktig att sist å andra dagen, sedan djuret fälldes, om förhållandet underrätta jakträttsinnehafvaren eller den, som jorden innehar, eller någon af deras folk. Försummar den jagande något häraf, varde ansedd såsom den, där olofligt jagat å annans jaktområde.

Har någon å eget jaktområde eller eljest loffligt drifvit upp varg eller järf, äge han rätt att jakten inne på annans jaktområde fullfölja.

12 §.

Träffar någon tillfälligtvis, ehvar det vara må, varg, järf eller sälhund, då må han djuret fälla och behålla.

Inkommer djur, som skadligt är, i gård eller trädgård, hafve den, som där bor eller trädgården innehar, så ock deras folk rätt att döda och behålla detsamma, ändock att jakträtten därstädes tillkommer annan.

13 §.

Till skadliga djur räknas enligt denna lag varg, lo, järf, räf, utter, gräfling, iller, mård, hermelin, vessla, sälhund, vildkanin, berguf, duf och sparfhök, korp och kråka.

14 §.

Utan särskildt tillstånd af den, som jorden innehar, må jakträttsinnehafvare icke söka efter vildt eller eljest idka jakt i gård eller trädgård,

icke heller, under tiden från och med den 1 maj till dess grödan är afmejad, å åker, som är med säd eller gräs besädd.

15 §.

Ej må någon utan lof skrämma eller mota villebråd från annans jaktområde; dock vare ej hinder för den, som jorden innehar, att därifrån bortskrämma eller bortdrifva villebråd, i den mån sådant erfordras för afvärjande af skada eller olägenhet.

16 §.

Bulvan för fågelskytte må ej utan lof uppsättas närmare annans jaktområde än tvåhundra meter.

17 §.

Med skjutgevär eller fångstredskap må icke någon utan tillstånd af jakträttsinnehafvaren färdas öfver annans jaktområde annorstädes än å till allmänt begagnande upplåten väg, med mindre af omständigheterna framgår, att det sker i lofliga ärenden, och hund, om sådan medföres, hålles kopplad.

18 §.

Lös hund må ej medtagas eller insläppas i annans hägnade jakt-park eller djurgård; sker det, vare hunden förverkad.

19 §.

Löper hund, som jagar eller ofredar villebråd, lös i mark, där villebråd finnes, vare hundens ägare skyldig ersätta jakträttsinnehafvaren skada, som därigenom må anses hafva skett å villebrådet.

Anträffas hund, som löper lös i mark, hvarom nyss är sagdt, och är hunden sådan att antagas kan, att den jagar eller ofredar villebråd, äge jakträttsinnehafvaren eller hans folk rättighet att hunden upptaga. Det åligger den, som hund sålunda upptagit, att därom ofördröjligen tillsäga hundens ägare eller, därest denne ej är känd eller icke kan träffas, låta kungöra i kyrkan för den församling, där hunden blifvit upptagen, och tre gånger i tidning inom orten. Vill ägare återfå

hund, löse den med fem kronor eller, där inom ett år före upptagandet hund, tillhörig samma ägare, blifvit hos samma jakträttsinnehafvare löst, med tio kronor jämte ersättning hvarje gång för hundens föda och öfriga kostnader. Har ej ägaren utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om upptagandet eller inom trettio dagar från det kungörelse därom blifvit uppläst i kyrkan och tredje gången införd i tidningen, vare hunden förverkad. Vill jakträttsinnehafvaren hellre taga lösen, vare hundens ägare skyldig att sådan enligt förut angifna grunder utgifva, därest talan därom instämnes inom trettio dagar efter det hunden varit att anse såsom förverkad.

20 §.

Katt, som anträffas utanför gård eller trädgård, må af jakträttsinnehafvaren eller hans folk saklöst dödas.

21 §.

Utländsk undersåte må ej inom riket idka jakt med skjutgevärf, med mindre han är försedd med för honom personligen utfärdadt jakt-pass; dock vare sådan undersåte berättigad att å fastighet, som han med Konungens tillstånd besitter, jaga utan att innehafta jakt-pass. Sådant vare ej heller erforderligt för främmande makts beskickning.

Jakt-pass utfärdas i den ordning och mot den afgift till kronan, Konungen bestämmer.

Den jagande vare pliktig att vid anfordran af förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten eller föreståndare och lärare vid statens skogsskolor eller af vederbörande kronobetjänt eller särskildt förordnad polisman framvisa jakt-passet.

22 §.

Jagar någon olofligt å annans jaktområde, straffes efter allmän strafflag och vare, där han tillika gjort sig skyldig till öfverträdelse af de angående jakt-pass meddelade föreskrifter, jämväl underkastad särskildt ansvar enligt 24 § i denna lag.

Har vid jakten villebråd åtkommits, vare villebrådet eller, om det

ej kan tillrättaskaffas eller undergått förskämning, dess värde förverkad till jakträttsinnehafvaren eller, om jakten skett å jord, där jakträtten tillkommer kronan, eller å område, som i 7 § omförmäles, eller under tid, då enligt hvad särskildt är stadgadt jakt efter sådant villebråd icke är tillåten, till åklagaren.

Har jaktpass för den jagande utfärdats, vare det förbrutet.

Såsom oloflig jakt enligt denna lag skall anses, om någon å annans jaktområde olofligen tillvaratager fallvildt.

23 §.

Anträffas å bar gärning någon, som olofligt jagar å annans jaktområde, må jakträttsinnehafvaren eller den, som jorden innehar, äfvensom deras folk af den jagande taga bössa, annan jaktredskap och hundar till vedermäle och pant samt behålla det, till dess han rätt för sig bjuder.

Å jord, där jakträtt tillkommer kronan, så ock å område, som i 7 § omförmäles, hafva förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten äfvensom föreståndare och lärare vid statens skogsskolor samt allmän åklagare enahanda rätt.

Har den, som blifvit dömd till ansvar för oloflig jakt å annans jaktområde, inom två år därefter ånyo gjort sig skyldig till sådan förseelse, vare bössa, annan jaktredskap och hundar, som på grund af stadgandena i denna § frångagits den jagande, förbrutna. Hvad sålunda förbrutits skall å offentlig auktion försäljas och tillfalle försäljningssumman, sedan afdrag skett för omkostnader och panthafvare njutit sin panträtt enligt denna § tillgodo, fattigkassan i den kommun, där förseelsen ägt rum.

24 §.

Öfverträder någon det i 21 § stadgade förbud, böte från och med fem till och med ett hundra kronor och vare dessutom pliktig att erlægga den högsta för jaktpass fastställda afgift.

För berörda afgifts erläggande svare, lika med den skyldige, jämväl den, som till honom upplåtit jakträtt eller tillåtit honom i jakten deltaga, med rätt likväl att af den skyldige söka åter, hvad som sålunda erlagts.

För underlåtenhet att vid jakt medföra gällande jaktpass eller vägran att på anmodan af den, som vederbör, framvisa detsamma, vare straffet böter från och med fem till och med femtio kronor.

25 §.

Öfverträder någon förbud, som i 15, 16 eller 17 § är stadgadt, och är ej förseelsen att anse såsom olofflig jakt å annans jaktområde, straffes med böter från och med fem till och med ett hundra kronor. Var det i fall, som afses i 15 §, älg eller hjort, som skrämdes eller motades, vare straffet böter från och med fem till och med två hundra kronor.

Bryter någon emot hvad i 14 § är föreskrifvet, böte från och med fem till och med femtio kronor.

26 §.

Förbrytelser mot denna lag, hvilka blott förnärma enskild persons rätt, må icke åtalas af annan än målsägaren.

Sker intrång i kronans, menighets eller allmän inrättnings rätt eller öfverträdelse af de angående jaktpass meddelade föreskrifter, äge förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten äfvensom föreståndare och lärare vid statens skogsskolor jämte allmän åklagare att föra talan därom.

27 §.

Hvad i 17 kap. 11 § rättegångsbalken förordnas om dem, som rättens eller Konungens befallningshafvandes bud och ärenden gå, gälle ock om de härofvän i 26 § omförmälda, vid skogsstaten och skogsläroverken anställda personer i mål, som afses i samma §.

28 §.

Vid jakt å område, som af annan innehafves, vare jakträttsinnehafvaren skyldig ersätta all skada, som å mark, hägnad eller annan egendom förorsakas vare sig af honom själf eller annan, hvilken han gifvit lof att jaga, eller af de vid jakten använda biträden eller hundar.

29 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

30 §.

Om rätt till jakt å område, som är till nationalpark afsatt, äfvensom beträffande svenska och norska lappars rätt till jakt i vissa delar af riket gälle hvad särskildt är stadgadt.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1913, dock att hvad i 6 § 2 mom. är stadgadt icke gäller om brukare, till hvilken jord är upplåten före utfärdandet af jaktstadgan den 21 oktober 1864.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott, den 26 maj 1911.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anhöll departementschefen, statsrådet Petersson, i underdånighet att få underställa Kungl. Maj:ts pröfning ett vid detta protokoll såsom bilaga . . . fogadt förslag till lag om rätt till jakt.

Sedan lagförslaget blifvit uppläst, yttrade föredragande departementschefen:

»Genom Eders Kungl. Maj:ts beslut den 6 augusti 1908 bemyndigades chefen för jordbruksdepartementet att inom departementet tillkalla sakkunniga personer med uppdrag att företaga en fullständig revision af gällande jaktstadga och att på samma gång företaga utredning, huruvida ej genom uppställande af fordran på lösande af jaktpass eller

annat dylikt sätt en måttlig afgift kunde uttagas af utlänningar, som ville inom riket utöfva jakt, äfvensom att inkomma med de förslag, hvartill berörda revision och utredning kunde föranleda. De på grund af detta bemyndigande utsedda sakkunniga aflämnade med skrifvelse den 23 december 1909 till fullgörande af sitt uppdrag fem författningsförslag nämligen:

1:o) förslag till lag om rätt till jakt;

2:o) förslag till jaktstadga;

3:o) förslag till kungörelse om hvad vid utfärdande af jaktpass är att iakttaga;

4:o) förslag till kungörelse angående grunderna för tillgodogörande af kronans jakträtt;

5:o) förslag till förnyad kungörelse angående skydd åt för landtbruket nyttiga fåglar;

hvilka förslag med tillhörande motivering blifvit befordrade till trycket.

I den allmänna motiveringen till dessa författningsförslag anförde de sakkunniga, efter en kortfattad redogörelse för den ordning, i hvilken nu gällande jaktstadga äfvensom däri vid olika tillfällen vidtagna ändringar tillkommit, bland annat följande.

Om således tvekan icke förefunnes därom att vissa af jaktstadgans bestämmelser vore af allmän lags natur och andra åter fortfarande förbehållna Konungens ekonomiska lagstiftning, erbjöde det dock svårighet att uppdraga gränsen emellan det ena och det andra slaget af bestämmelser. Sådant särskiljande torde dock vara af vikt icke blott ur teoretisk och formell synpunkt. Medan bestämmelser, som vore af allmän lags natur, icke kunde ändras i annan än den i 87 § regeringsformen föreskrifna ordning, kunde stadganden, som tillhörde Konungens ekonomiska lagstiftning, med vida mindre omgång anpassas efter förändrade förhållanden. Ett utsöndrande af de förra bestämmelserna kunde därför anses underlätta sträfvandena att erhålla en efter förhållandena lämpad, effektiv lagstiftning rörande hushållningen med jakten. Också hade af dåvarande chefen för jordbruksdepartementet i hans anförande till statsrådsprotokollet den 6 augusti 1908 betecknats såsom själfallet, att vid revision af jaktstadgan det måste vara af synnerlig vikt att söka skilja mellan de bestämmelser, som skulle äga natur af lag, och dem, som borde meddelas på administrativ väg. Vid fullgörande af denna mera formella del af det uppdrag, som lämnats de sakkunniga, hade ledning erhållits af de till 1900 och 1901 års Riksdagar afgifna nådiga propositioner med förslag till lag om rätt till jakt.

Dessa förslag hade så mycket hellre kunnat läggas till grund för de sakkunnigas arbete, som flertalet af däri innehållna bestämmelser blifvit af Riksdagens bägge kamrar godkändt och särskildt i fråga om urskiljandet af bestämmelserna af allmän lags natur meningsskiljaktighet icke förekommit. I öfverensstämmelse härmed hade i förslaget till lag om rätt till jakt influtit de civilrättsliga bestämmelserna om hvem jakträtt tillkomme, i hufvudsak svarande mot 1 § samt 3—10 §§ i gällande jaktstadga. I samma lagförslag hade vidare upptagits de öfriga bestämmelser, hvilka afsåge att i jakträttsligt hänseende reglera rättsförhållanden emellan enskilda personer. Därjämte hade i lagförslaget ansetts böra inflyta hufvudstadgandena rörande jaktpass såsom villkor för utländsk undersåtes rätt att här i riket utöfva jakt. Skälet härtill vore, jämte lämplighetshänsyn, att man ansett nödigt att för den afgift, som för jaktpasset skulle utgå, göra ansvarig jämväl den, som till den utländske mannen upplåtit jakträtt, och att stadgandet af en sådan civilrättslig förpliktelse hade sin plats i jaktlagen. I förslaget till ny jaktstadga däremot vore sammanförda de stadganden rörande hushållningen med jakten, hvilka tillkommit i allmänt intresse, såsom om fredningstider och därmed sammanhängande bestämmelser om handel med vildt och om hund, bestämmelser om allmänfarliga eller särskildt förödande jaktsätt och om premier för dödande af rofdjur. Därjämte hade supplerande bestämmelser om jaktpass för utländsk undersåte här fått sin plats. Hvarterdera förslaget afslutades med stadganden om åtalsrätt och ansvar. Nu gällande jaktstadga innehölle i 2 § bestämmelser om hvem utöfvande af kronans jakträtt tillkomme. Dessa bestämmelser vore närmast att hänföra till den art af lagstiftning, som afsåge kronans domäner, och det hade därför syntes lämpligt att förbehålla dem åt en särskild författning, utfärdad i enahanda ordning som stadgandena om grunderna för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner. I denna författning torde också böra inrymmas bestämmelserna om tillgodogörande i vissa fall af kronans jakträtt genom dess upplåtande på arrende på sätt inom Riksdagen ifrågasatts.

Genom nådig remiss den 1 februari 1910 infordrades utlåtanden öfver dessa af de sakkunniga afgifna förslag från Eders Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande, som hade att inhämta yttranden från landsting och hushållningssällskap, hvarjämte domänstyrelsen anbefalldes att efter vederbörandes hörande inkomma med sådant utlåtande.»

Departementschefen redogjorde härefter för innehållet i det af de

sakkunniga uppgjorda förslaget till lag om rätt till jakt och de däröfver afgifna utlåtandena samt yttrade vidare:

»Det Eders Kungl. Maj:ts pröfning nu underställda lagförslaget grundar sig hufvudsakligen å det af förutnämnda sakkunniga uppgjorda förslaget till lag om rätt till jakt, hvilket förslag bland annat med fästadt afseende å de inkomna utlåtandena i vissa hänseenden omarbetats. Dessa omarbetningar hafva i några fall gällt ändringar i sak.

Jag anhåller nu i underdånighet att få angifva de hufvudsakliga skiljaktigheterna mellan de sakkunnigas förslag och det af mig nu framlagda äfvensom de skäl, som föranledt de vidtagna ändringarna.

De i 2 § af gällande jaktstadga förekommande bestämmelserna om af hvem kronans jakträtt må utöfvas, hafva, såsom af det föregående framgår, af de sakkunniga ansetts böra öfverflyttas till en särskild författning, stiftad i enahanda ordning som stadgandena om grunderna för förvaltningen af kronans domäner. Då det emellertid syntes mig lämpligt, att i lagen om rätt till jakt bibehålla hufvudbestämmelsen om den jakträtt, som enligt nu gällande jaktstadga tillkommer Konungen, chefen för hans hofjägeristat samt dem, som vid jakttillfällen äro följaktiga, äfvensom angifva hvilka personer i öfrigt utöfvande af kronans jakträtt tillkommer, hafva i det af mig nu framlagda förslaget under 3 § intagits bestämmelser i sådant afseende. 3 §.

För det fall att om förvaltningen af sådan samfälld jord, som omförmäles i 4 § första stycket, särskilda bestämmelser ej äro gällande, har af de sakkunniga föreslagits, att jakten å sådan jord skall kunna göras till föremål för utarrendering, därest delägare med viss majoritet därom fatta beslut. Att utan vidare tillerkänna några delägare rätt att mot de andras bestridande bestämna om jakträttens utarrendering och villkoren därför, kan emellertid lätt leda till kränkning af de mindre delägarnas rätt. I nu antydda fall torde därför frågan om jakträttens utarrenderande ej böra göras beroende af ett majoritetsbeslut utan bör, i händelse ej samtliga delägare kunna förena sig om jaktens utarrenderande, frågan därom förfalla. Att å stads mark jakträtten tillkommer staden, torde framgå af den allmänna grundsatsen i 1 § om jordägares jakträtt. Särskild bestämmelse angående jakträtten å stads mark torde därför ej vara nödig. 4 §.

Enligt 4 § i de sakkunnigas förslag har, i det fall att väg går i gränsen mellan skilda ägares mark, utan att någon af dem äger vägen, ingendera rätt att utöfva jakt å sådan väg. På sätt i en mängd af de inkomna utlåtandena anmärkts, torde det vara med den allmänna uppfattningen mest öfverensstämmande och jämväl i praktiskt afseende för- 5 §.

delaktigast att tillerkänna jordägarna å båda sidor om sådan väg jakt-rätt därå. Följden häraf blir ock den, att särskilda bestämmelser rörande rätten till fallvildt å väg ej blifva erforderliga.

7 §.

Enligt de sakkunnigas förslag har, jämte det i förslaget bibehållits den rätt till jakt, som enligt 3 § i nu gällande jaktstadga tillkommer boställshafvare och kronohemmansåbo, jakträtt tillerkänts jämväl en hvar annan, som med besittningsrätt innehar jord, därvid dock lämnats öppet att genom aftal eller särskild föreskrift inskränka jakträtten för boställshafvare, kronohemmansåbo eller annan besittningsrättshafvare. Därjämte har bestämmelsen i nu gällande lag, att jakträtt tillkommer arrendator eller brukare af annans jord, där ej annorledes aftalas, utsträckt att gälla en hvar, som med nyttjanderätt innehar annans fastighet, med hvilket stadgande, enligt motiven, afses jämväl hyresman eller tomträttsinnehafvare i den mån jakt å af dem innehafda områden kan äga rum. Några tillräckliga skäl att i vidsträcktare mån än som nu är gällande tillerkänna nyttjanderätts- eller besittningsrättshafvare jakträtt å af honom innehafd jord torde ej förefinnas, och det torde ej vara lämpligt att beträffande boställshafvares eller kronohemmansåbos jakträtt hänvisa till i annan ordning tillkomna föreskrifter. Frågan huruvida innehafvare af jord, hvarom nu är fråga, har eller icke har jakträtt å jorden, synes böra fastslås i förevarande lag.

I 7 § af de sakkunnigas förslag har uppställts såsom regel, att aftal om upplåtelse af jakträtt på arrende skall upprättas skriftligen och att arrendatorn ej får å annan öfverlåta arrendet. I vår gällande rätt finnes ej föreskrifven viss form för aftal om upplåtelse af jakt-rätt eller af andra i 1 kap. 7 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom den 14 juni 1907 därmed likställda rättigheter med afseende å fast egendom, ej heller finnes något allmänt förbud mot öfverlåtelse af dylika rättigheter. Rättsförhållandet mellan kontrahenterna vid en upplåtelse af jakträtt på arrende torde i allmänhet icke vara af så invecklad natur, att, för undvikande af framtida meningsskiljaktigheter rörande innehållet i aftalet, skriftlig form för sådant aftal bör fastslås såsom regel. Ej heller synes jakträttens ekonomiska betydelse kräfva en sådan formföreskrift. En upplåtelse af jakträtt på arrende torde ej i och för sig vara af den art, att rätten att öfverlåta arrendet bör utan vidare göras beroende af upplåtarens samtycke. Innehåller aftalet icke uttryckligt förbud mot öfverlåtelse af arrendet, torde det böra ankomma på pröfning i hvarje särskildt fall huruvida, med afseende å aftalets tillkomst och innehåll samt den upplåtna rättighetens natur, öfverlåtelse af rättigheten må äga rum. För öfrigt torde den af de

sakkunniga föreslagna bestämmelsen rörande öfverlåtelse af jaktarrende lätt kunna af arrendatorn kringgås. Af dessa skäl hafva de af de sakkunniga i 7 § af deras förslag upptagna bestämmelserna uteslutits ur det nu framlagda förslaget.

Hufvudsyftet med stadgandena i 11 § af de sakkunnigas förslag är att genom frivillig öfverenskommelse mellan ägare af angränsande fastigheter få till stånd ordnad jaktvård å större områden och att trygga sådant aftals bestånd gent emot ny ägare af samma fastigheter. Huruvida genom aftalet den ena kontrahenten berättigas jaga å den andres ägoområde, torde vara af mindre vikt. Att såsom de sakkunniga föreslagit begränsa aftalstiden till minst tio högst tjugufem år, synes ej vara lämpligt. Med hänsyn till att för vinnande af in-teckning för nyttjanderätt och andra därmed likställda rättigheter med afseende å fast egendom den skriftliga handlingen rörande aftalet ej nödvändigtvis behöfver vara af vittnen styrkt, torde fordran på två vittnen å sådant aftal, hvarom här är fråga, ej böra uppställas. Har in-teckning för sådant aftal fastställts i samtliga de fastigheter, som aftalet rör, torde, oafsedt om in-teckningen sökts af den ene eller andre kontrahenten, in-teckningen utan vidare gälla såväl mot som till förmån för samtliga fastighetsägarna. Af nu antydda skäl har para-grafen omredigerats på sätt det af mig nu framlagda förslaget utvisar.

I öfverensstämmelse med domänstyrelsens framställning har i den i 15 § förekommande förteckningen öfver skadliga djur upptagits jämväl vildkanin.

Då enligt 5 § i det af mig framlagda förslaget väg ständigt är att hänföra till någons jaktområde, har det ansetts nödigt att åt stad-gandet i 20 § gifva sådan lydelse, att därigenom ej vållas hinder eller inskränkning i den fria samfärdseln å till allmänt begagnande upplåtna vägar.

Enligt motiven skulle det af de sakkunniga föreslagna stadgandet i 21 § endast innebära ett förtydligande af motsvarande bestämmelse i nu gällande jaktstadga. Då det emellertid kan ifrågasättas, huruvida ej sistnämnda bestämmelse blifvit genom den sålunda föreslagna lydelsen i viss mån skärpt, samt anledning ej synes förefinnas till en dylik skärpning, har lagrummet bibehållits vid dess lydelse enligt 1864 års jaktstadga.

Den af de sakkunniga i 22 § föreslagna bestämmelsen om skyldighet för ägare af hund, som under där angifna förhållanden gör skada å »annan egendom» än villebråd, att ersätta sådan skada synes ej hafva sådant sammanhang med nu förevarande lagstiftning, att en dylik

bestämmelse bör däri inflyta. Ett stadgande att vite för hund, som löper lös i annans jaktmark, skall utgå jämväl i det fall, att hunden ej upptagits, skulle visserligen från jaktvårdssynpunkt vara fördelaktigt, men då, på sätt i många af de inkomna utlåtandena framhållits, genom ett dylikt stadgande den i vårt land så allmänt utöfvade och omtyckta jakten med stöfvare skulle hart när omöjliggöras samt jakten med stöfvare i stora delar af landet torde vara det enda jaktsätt, som med fördel kan användas ifråga om vissa djurslag, har ett stadgande härom ansetts ej böra i förslaget bibehållas. Med afseende därå att hund, som af lapparna användes för renskötsel, icke kan anses »löpa lös» i händelse hunden åtföljer renhjord, har det af de sakkunniga föreslagna stadgandet i sista punkten af ifrågavarande § ansetts kunna utgå.

24 §.

I 24 § stadgas såsom regel, att utländsk undersåte ej må här i riket idka jakt utan att vara försedd med ett i föreskrifven ordning utfärdadt jaktpass. Enligt de sakkunnigas förslag skulle påföljden för utöfvande af jakt utan jaktpass vara den, att den skyldige vore pliktig att utgifva den högsta för jaktpass fastställda afgift, men förseelsen skulle ej föranleda bötesansvar, ehuru den otvifvelaktigt vore af den natur, att kriminellt ansvar kunde bestämmas. Anledningen till att de sakkunniga stannat vid en sådan utväg har af dem angifvits i främsta rummet vara, att med vår rättegångsordning kriminellt ansvar för sådan förseelse icke skulle kunna göras gällande i andra än de säkerligen mycket sällsynta undantagsfall, då en utlänning kvarstannade här i riket för att svara å en emot honom anhängiggjord brottmåls-talan. Hvad de sakkunniga sålunda anfört, torde dock ej innefatta tillräckliga skäl att i förevarande fall utesluta kriminell ansvarsåtgärd för en af utländsk undersåte här i riket begången förseelse mot svensk lag. I mitt förslag (27 §) har därför förseelse af nu antydd art belagts med bötesstraff. Däremot har med hänsyn till det sålunda stadgade bötesstraffet den af de sakkunniga föreslagna påföljden af förlust för viss tid af rätten att erhålla jaktpass ansetts kunna uteslutas. De i 24 § af de sakkunniga föreslagna inskränkningarna i rätten att erhålla jaktpass synas leda till en vidlyftig skriftväxling mellan domstolarna och de myndigheter, som hafva att utfärda jaktpass, samt mellan sagda myndigheter inbördes äfvensom till en alltför omfattande skyldighet för sistnämnda myndigheter att föra förteckningar å personer, hvilka icke äga erhålla jaktpass, hvarför jämväl dessa bestämmelser utgått ur förslaget. De för förseelse mot bestämmelserna rörande jaktpass stadgade påföljder hafva ansetts böra sammanföras i en paragraf.

Enligt de sakkunnigas förslag skulle Kungl. Maj:t äga fastställa särskild afgift för dödande eller fångande af visst slag af villebråd att utgå jämte afgiften för jaktpasset. Denna särskilda afgift skulle enligt förslaget till jaktstadga utgå med 25 kronor för hvarje af utländsk undersåte dödad eller fångad älg eller björn samt erläggas till närmaste kronouppbördsman. Lämpligheten af en dylik efterskottsafgift kan dock ifrågasättas. I de nordligare delarna af vårt land med deras vidsträckta skogar och marker torde kontroll öfver denna afgifts ordentliga erläggande knappast vara möjlig. Därjämte kan vid jakt, däri utom utländsk äfven svensk undersåte deltagit, det mången gång vara svårt att afgöra, huruvida djuret ifråga dödats eller fångats af den utländske undersåten. Stadgandena rörande dylik afgift och densamma indrifning hafva därför uteslutits ur förslaget. Då rätten att åtala förseelse mot bestämmelserna om jaktpass, hvarom förmäles i 29 § af det utaf mig framlagda förslaget, måste anses omfatta äfven rätt till anställande af den talan af mera civil natur, som afser att mot svensk jaktupplåtare göra gällande hans ansvarsskyldighet för den jagande utlänningens jaktpassafgift, har särskild bestämmelse om talerätt i sådant fall ej ansetts nödig, hvarjämte i sammanhang med ändring i 30 § om fördelningen af böter, bestämmelsen om rätt för åklagare till andel af passafgift, som genom hans åtgärd inflyter, uteslutits.

Öfverträdelse af bestämmelserna angående jaktpass torde hafva karaktär af polisförseelse, hvadan, om en dylik öfverträdelse begås genom en handling, som innefattar jämväl olofflig jakt å annans mark, särskildt straff för öfverträdelse af passföreskrifterna synes böra ådömas. Bestämmelse om till hvem villebråd, som dödats eller fångats vid olofflig jakt under förbjuden tid, förverkats, torde ej höra hemma i förevarande lag utan i den författning, som i öfrigt behandlar påföljderna af jakt under förbjuden tid. Sistnämnda bestämmelse har förty uteslutits ur förslaget. Då det torde ligga i sakens natur, att den, som gör sig skyldig till ansvar för olofflig jakt å annans jaktområde, jämväl ådrager sig skadeståndsskyldighet gent emot den, hvars rätt blifvit genom den oloffliga jakten kränkt, har den af de sakkunniga föreslagna bestämmelsen om ersättning för skada genom olofflig jakt ansetts kunna uteslutas.

25 §.

I 27 § i det af de sakkunniga uppgjorda förslaget finnes bestämmelse därom att vid upprepad olofflig jakt å annans mark bössa, jaktredskap och hundar skola vara förbrutna. Det har emellertid synts mig nödigt att begränsa detta stadgande till att afse allenast bössa, jakt-

26 §.

redskap och hundar, som på grund af paragrafens stadganden i öfrigt fräntagits den jagande. Utslag, hvarigenom bössa m. m., som ej tagits i beslag, förklarats förbrutna, skulle oftast ej kunna verkställas.

28 §.

Enligt 28 § i de sakkunnigas förslag har straffet för öfverträdelse af förbud, som omförmäles i 17 och 19 §§, i det fall att fråga är om älg eller hjort, föreslagits till böter från och med 50 till och med 200 kronor. Med hänsyn till straffbestämmelserna i 24 kap. 13 § strafflagen har emellertid strafflatituden för nyss omförmälda förseelser ansetts böra sättas till böter från och med 5 till och med 200 kronor. Straffsatsen för öfverträdelse af det i 16 § stadgade förbud har jämkats i öfverensstämmelse med straffsatsen i 24 kap. 11 § strafflagen. En jakträttsinnehafvare, som i strid med bestämmelsen i 16 § beträder annans besädda åker, bör ej kunna straffas strängare än en person, som helt och hållet utan rätt beträder sådan mark.

29 §.

Enligt de sakkunnigas förslag skulle rätt att i vissa fall åtala förseelser mot ifrågavarande lag tillkomma, bland annat, tjänstemän och betjante vid skogsläroverken, hvilka befattningshafvare jämväl tillerkänts rätt att från den, som gör sig skyldig till oloflig jakt å viss mark, taga bössa, jaktredskap och hundar. För egen del har jag ej någon anmärkning att göra emot förslaget i denna del, såvidt detsamma angår personalen vid statens skogsskolor. Beträffande däremot skogsinstitutet torde med afseende å institutets organisation samt då den åt institutet anslagna mark icke torde kunna anses såsom tjänstgöringsdistrikt för den vid institutet anställda personal, giltiga skäl att tillägga skogsinstitutets personal nämnda befogenheter ej förefinnas. Åtalsrätt i fråga om öfverträdelse af bestämmelserna om jaktpass torde böra tillerkännas samma personer, som äga åtala öfriga förseelser emot denna lag.

30 §.

I strafflagen och de flesta nyare författningar af allmän lags natur har den grundsatsen gjort sig gällande, att böter skola tillfalla kronan. I öfverensstämmelse härmed torde med afseende å förevarande lags natur jämväl böter, som enligt denna lag ådömas, böra tillerkännas kronan.

De smärre ändringar, som i öfrigt vidtagits i de sakkunnigas förslag, äro af hufvudsakligen formell innebörd.

Beträffande de delar af samma förslag, i hvilka ändringar ej vidtagits, hänvisar jag till hvad de sakkunniga därutinnan anført.»

Föredragande departementschefen hemställde härefter i underdånighet, att lagrådets utlåtande öfver det uppgjorda förslaget till lag

om rätt till jakt måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omför-
måler, genom utdrag af protokollet inhämtas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter bi-
trädde hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen i
nåder lämna bifall.

Ur protokollet:

Willand Aschan.

Förslag

till

Lag

om rätt till jakt.

Med upphäfvande af 1—11 §§, 18, 19 och 21 §§ i förnyade nådiga jaktstadgan af den 21 oktober 1864 äfvensom af hvad nämnda stadga innehåller med afseende å öfverträdelse af sålunda upphäfdade föreskrifter, förordnas som följer:

1 §.

Jakträtt, hvori jämväl innefattas rätt till villebråd, som anträffas dödt (fallvildt), tillkomme, där ej annorledes i denna lag stadgas, en hvar jordägare på honom tillhörigt område.

2 §.

Å häradsallmanning tillkomme jakträtten kronan.

3 §.

Konungen själf och chefen för hans hofjägeristat tillkommer att, jämte dem som vid sådana tillfällen äro följaktiga, utöfva jakt å områden, därå kronan har jakträtt.

Å sådana områden med undantag för dem, som äro ställda till Konungens disposition och där Konungen om jakten särskildt förordnar, må jakt idkas jämväl af chefen för domänstyrelsen jämte dem, som honom åtfölja, äfvensom af förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten och af föreståndare och lärare vid statens skogsskolor. I hvilken omfattning detta må äga rum och huru kronans jakträtt i öfrigt må tillgodogöras, därom är särskildt stadgad.

4 §.

Å sockenallmanning eller annan samfällighet eller å mark, som vid skiftesförrättning undantagits för delägarnas gemensamma behof,

må delägarna, där de ej annorledes åsämjas, allenast för egna behof utöfva jakträtt.

Äro om allmänningens eller samfällighetens förvaltning särskilda föreskrifter gällande, äga delägarna i enlighet därmed fatta beslut om jakträttens tillgodogörande för gemensam räkning.

Afgärda by hafve jakträtt allenast å sina ägor inom hank och stör.

5 §.

Den, som äger väg, hafve icke jakträtt därå, med mindre han äger mark därintill.

Den, som äger marken å bägge sidor af väg, hafve, ändock han icke äger vägen, jakträtt därå.

Går väg i gränsen mellan skilda ägares mark och äger ingen af dem vägen, å den väg hafve en hvar af dem jakträtt.

6 §.

Å mark, hvilken såsom tvistig blifvit ställd under förbud, må icke någon af de tvistande utan öfverenskommelse jaga.

7 §.

Boställshafvare och kronohemmansåbo äge jakträtt å boställets eller kronohemmanets ägor.

Varder jord åt någon till brukande upplåten, nyttje brukaren, där ej annorledes aftalas, den jakt, som till jorden hör.

8 §.

Om rätt till jakt å område, som är till nationalpark afsatt, äfvensom beträffande lapparnas rätt till jakt i vissa delar af riket gälle hvad särskildt är stadgad.

9 §.

Å oafvittrad mark, som ej blifvit till lapparnas uteslutande begagnande anvisad, äfvensom i skärgård på klippor och skär, som ej

höra till visst hemman, samt på öppna hafvet äge hvarje svensk man rätt att jaga; dock må jakt efter älg eller björn ej anställas med mindre Konungen därtill gifvit lof.

10 §.

Är genom urminnes häfd eller genom särskildt stadgande, aftal, dom eller skattläggning eller på annat lagligt sätt annorledes, än här ofvan sagts, bestämdt om någons rätt till jakt, vare det gällande.

11 §.

Sluta ägare af särskilda fastigheter, hvilkas ägor bilda ett sammanhängande område, för viss tid, ej öfverstigande femtio år, skriftligt aftal om huru jakten å området må utöfvas och jaktvården handhafvas, må till betryggande af sådant aftals bestånd inteckning meddelas såsom om nyttjanderätt är stadgad.

12 §.

Vill man å annans jaktområde jaga varg eller järf, tillsäge hvarje gång förut den, som jakträtten å området äger. Har något af nämnda djur bevisligen uppehållit sig i trakten, må jakträttsinnehafvaren ej hindra jakten, utan tage del däri. Vill han ej deltaga, äge den, som tillsade, rätt att ändock jaga och att behålla de djur af nämnda slag, han därvid kan komma att fälla.

13 §.

Den, som under idkande af loffig jakt sårar villebråd så, att det faller å annans jaktområde inom ett hundra meter från gränsen af den jagandes jaktområde, må tillvarataga och behålla villebrådet. Är det älg, hjort eller rådjur, må den jagande dock ej från stället bortföra djuret utan i närvaro af två ojäfviga vittnen och vare han dessutom pliktig att sist å andra dagen sedan djuret fälldes, om förhållandet underrätta jakträttsinnehafvaren eller den, som jorden innehar, eller någon af deras folk. Försummar den jagande något häraf eller öfverskrider han eljest sin rätt att å annans jaktområde tillvarataga villebråd, varde ansedd såsom den, där olofligt jagat å annans jaktområde.

Har någon å eget jaktområde eller eljest lofligt drifvit upp varg eller järf, äge han rätt att jakten inne på annans jaktområde fullfölja.

14 §.

Träffar någon tillfälligtvis, ehvar det vara må, varg, järf eller sälhund, då må han djuret fälla och behålla.

Inkommer djur, som skadligt är, i gård eller trädgård, hafve den, som där bor eller trädgården innehar, så ock deras folk rätt detsamma att döda och behålla, ändock jakträtten i öfrigt tillkommer annan.

15 §.

Till skadliga djur räknas enligt denna lag varg, lo, järf, räf, utter, gräfling, iller, mård, hermelin, vessla, sälhund, vildkanin, berguf, duf- och sparfhök, korp och kråka.

16 §.

Utan särskildt tillstånd af den, som jorden innehar, må jakträttsinnehafvare icke söka efter vildt eller eljest idka jakt i gård eller trädgård, icke heller, under tiden från och med den 1 maj till dess grödan är afmejad, å åker, som är med säd eller gräs besådd.

Vid jakt å område, som af annan innehafves, vare jakträttsinnehafvaren skyldig ersätta all skada, som å mark, hägnad eller annan egendom förorsakas vare sig af honom själf eller af annan, hvilken han gifvit lof att jaga, eller af de vid jakten använda biträden eller hundar.

17 §.

Ej må någon utan lof skrämma eller mota villebråd från annans jaktområde; dock vare ej hinder för den, som jorden innehar, att därifrån bortskrämma eller bortdrifva villebråd i den mån sådant erfordras för afvärjande af skada eller olägenhet.

18 §.

Bulvan för fågelskytte må ej utan lof uppsättas närmare annans jaktområde än tvåhundra meter.

19 §.

Å jaktområde, till hvilket icke hör större sammanhängande areal än ett hundra hektar, äge jakträttsinnehafvare icke under samma år

fälla eller fånga flera än en älg eller hjort och å jaktområde, som ej är öfver femtio hektar, ej flera än två rådjur.

20 §.

Med skjutgevär eller fångstredskap må icke någon utan tillstånd af jakträttsinnehafvaren färdas öfver annans jaktområde annorstädes än å till allmänt begagnande upplåten väg, med mindre af omständigheterna framgår, att det sker i lofliga ärenden, och hund, om sådan medföres, hålles kopplad.

21 §.

Lös hund må ej medtagas eller insläppas i annans hägnade jakt-park eller djurgård; sker det, vare hunden förverkad.

22 §.

Löper hund, som jagar eller ofredar villebråd, lös i mark, där villebråd finnes, vare hundens ägare skyldig ersätta jakträttsinnehafvaren skada, som därigenom må anses hafva skett å villebrådet.

Anträffas hund lös i mark, hvarom nyss är sagdt, och är hunden sådan att antagas kan, att den jagar eller ofredar villebråd, äge jakträttsinnehafvaren eller hans folk rättighet att hunden upptaga. Det åligger den, som hund sålunda upptagit, att därom ofördröjligen tillsäga hundens ägare eller, därest denne ej är känd eller icke kan träffas, låta kungöra i kyrkan för den församling, där hunden blifvit upptagen, och tre gånger i tidning inom orten. Vill ägare återfå hund, löse den med fem kronor eller, där hund, tillhörig samme ägare, förut under samma år blifvit hos samme jakträttsinnehafvare löst, med tio kronor jämte ersättning hvarje gång för hundens föda och öfriga kostnader. Har ej ägaren utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om upptagandet eller inom trettio dagar från det kungörelse därom blifvit uppläst i kyrkan och tredje gången införd i tidningen, vare hunden förverkad. Vill jakträttsinnehafvaren hellre taga lösen, vare hundens ägare skyldig att sådan enligt förut angifna grunder utgifva, därest talan därom instämmes inom trettio dagar efter det hunden varit att anse såsom förverkad.

23 §.

Katt, som anträffas utanför gård eller trädgård, må af jakträttsinnehafvaren eller hans folk saklöst dödas.

24 §.

Utländsk undersåte må ej inom riket idka jakt eller fångst eller däri deltaga, med mindre han är försedd med för honom personligen utfärdadt jaktpass; dock vare sådan undersåte berättigad att å fastighet, som han med Konungens tillstånd besitter, jaga utan att innehafva jaktpass. Jaktpass vare ej heller erforderligt för främmande makts beskickning.

Jaktpass utfärdas i den ordning och mot den afgift till kronan, Konungen bestämmer.

Den jagande vare pliktig att vid anfordran af förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten eller föreståndare och lärare vid statens skogsskolor eller af vederbörande kronobetjänt eller särskildt förordnad polisman framvisa jaktpasset.

25 §.

Jagar någon olofligt å annans jaktområde, straffes efter allmän strafflag och vare, där han tillika gjort sig skyldig till öfverträdelse af de angående jaktpass meddelade föreskrifter, jämväl underkastad särskildt ansvar enligt 27 § i denna lag.

Har vid jakten villebråd fångats eller dödats, vare villebrådet eller, om det ej kan tillrättaskaffas eller undergått förskämning, dess värde förverkadt till jakträttsinnehafvaren eller, om villebrådet fångats eller dödats å jord, där jakträtten tillkommer kronan, eller å område, som i 9 § omförmäles, till åklagaren.

Har jaktpass för den jagande utfärdats, vare det förbrutet.

26 §.

Anträffas å bar gärning någon, som olofligt jagar å annans jaktområde, må den, som där äger jakträtt, eller jordens innehafvare äfvensom deras folk af den jagande taga bössa, jaktredskap och hundar samt behålla det, till dess han rätt för sig bjuder.

Å jord, där jakträtt tillkommer kronan, så ock å område, som i 9 § omförmäles, hafva förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten äfvensom föreståndare och lärare vid statens skogsskolor samt allmän åklagare enahanda rätt.

Har den, som blifvit dömd till ansvar för oloflig jakt å annans jaktområde, inom två år efter den förra domen ånyo gjort sig skyldig till sådan förseelse, vare bössa, jaktredskap och hundar, som på grund af stadgandena i denna § frångått den jagande, förbrutna. Hvad sålunda förbrutits skall å offentlig auktion försäljas och tillfalle försäljningssumman, efter afdrag af omkostnader, fattigkassan i den kommun, där förseelsen ägt rum.

27 §.

Öfverträder någon det i 24 § stadgade förbud, böte från och med fem till och med ett hundra kronor och vare dessutom pliktig att erlägga den högsta för jaktpass fastställda afgift.

För berörda afgifts erläggande svare, lika med den skyldige, jämväl den, som till honom upplåtit jakträtt eller tillåtit honom i jakten deltaga.

För underlåtenhet att vid jakt medföra utlöst jaktpass eller vägran att på anmodan af den, som vederbör, uppvisa detsamma, vare straffet böter från och med fem till och med femtio kronor.

28 §.

Öfverträder någon förbud, som i 17, 18, 19 eller 20 §§ är stadgadt, och är ej förseelsen att anse såsom oloflig jakt å annans jaktområde, straffes med böter från och med fem till och med ett hundra kronor. Var det i fall, som afses i 17 eller 19 §§, älg eller hjort, som motades, fångades eller dödades, vare straffet böter från och med fem till och med två hundra kronor.

Bryter någon emot hvad i 16 § första stycket är föreskrifvet, böte från och med fem till och med femtio kronor.

Villebråd, som emot förbudet i 19 § blifvit fångadt eller fälldt, eller, om det ej kan tillrättaskaffas, dess värde vare förverkadt och tillfalle åklagaren.

29 §.

Förbrytelser mot denna lag, hvilka blott förnärma enskild persons rätt, må icke åtalas af annan än målsägaren.

Sker intrång i kronans, menighets eller allmän inrättnings rätt eller öfverträdelse af de angående jaktpass meddelade föreskrifter, äge

förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten äfvensom föreståndare och lärare vid statens skogsskolor jämte allmän åklagare att föra talan därom; och njute de enahanda vitsord, som tillkommer dem, hvilka rättens eller Konungens befallningshafvandes bud och ärenden gå.

30 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan.

I händelse af bristande tillgång förvandlas böterna efter allmän strafflag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1913, dock att hvad i 7 § 2 mom. är stadgadt icke gäller om brukare, till hvilken jord är upplåten före utfärdandet af jaktstadgan den 21 oktober 1864.

*Protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen den 22 juni
1911.*

Närvarande:

Justitieråden: SUNDBERG,
BORGSTRÖM,
SKARSTEDT,
Regeringsrådet ERNBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag af protokollet öfver justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 26 maj 1911, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle inhämtas öfver uppgjortt förslag till lag om rätt till jakt.

Det remitterade förslaget, som finnes bilagdt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits af hofrättsrådet i hofrätten öfver Skåne och Blekinge Emil Schartau; och blef detsamma nu företaget till slutlig behandling.

Lagrådet och dess särskilda ledamöter yttrade beträffande:

3 §.

Lagrådet:

Såsom anmärkts såväl i utsedda sakkunnigas betänkande af den 23 december 1909, hvilket ligger till grund för det remitterade förslaget, som ock i ett af högsta domstolens ledamöter den 9 januari 1900 afgifvet yttrande vid granskning af då behandladt förslag till lag om rätt till jakt, äro bestämmelser om utöfvandet af kronans jakträtt å kronojord icke af civilrättslig natur, utan böra de hänföras till den art af lagstiftning, som afser förvaltningen af kronans jordbruksdomäner.

På grund häraf och då icke heller regler om utöfvandet af den kronan i öfrigt tillkommande jakträtt synas hafva sin rätta plats i före-

varande förslag, hvilket har till hufvuduppgift just att utskilja de bestämmelser om jakt, som må anses vara af civilrättslig natur, hemställas, att nu ifrågavarande paragraf måtte ur förslaget uteslutas.

4 §.

Lagrådet:

I första stycket upptages jämte sockenallmänning och annan samfällighet mark, som vid skiftesförrättning undantagits för delägarnes gemensamma behof. Sälunda undantagen mark är dock icke att anse annorlunda än såsom samfällighet. Å andra sidan är det icke uteslutet, att under begreppet samfällighet bör hänföras jämväl fastighet, hvilken af två eller flera äges under sådana förhållanden, att lagen om samäganderätt är att tillämpa; och då, såsom äfven i de sakkunnigas utlåtande erinras, beträffande jakträtten å dylik fastighet icke skall gälla hvad förslaget i förevarande stycke innehåller, torde en antydning härom icke böra saknas i förslaget. På grund af hvad nu anförts, hemställas, att förslaget måtte undergå jämkning i angifna hänseenden.

7 §.

Justitieråden *Borgström* och *Skarstedt* samt regeringsrådet *Ernberg:*

Det i andra stycket upptagna undantagsstadgandet från regeln i 1 § motsvaras i nu gällande jaktstadga af den i 3 § sista stycket upptagna bestämmelsen, att å jord, som till bruk åt någon upplåtes, jakträtten tillhör brukaren, där ej annorledes aftalas. Såsom af föredragande departementschefens yttrande framgår, har med den gjorda omskrifningen icke åsyftats någon saklig ändring. Beträffande innebörden af det nu gällande stadgandet synes det ligga närmast till hands att antaga, att med där omförmäld upplåtelse afses allenast sådan upplåtelse af fastighet, som — med eller utan bestämmelse om vederlag — skett för jordbruksändamål; upplåtelse för annat ändamål, t. ex. upplåtelse af lägenhet till upplagsplats eller dylikt, skulle således icke i och för sig medföra jakträtt för nyttjanderättshafvaren. Huru härmed än må förhålla sig, torde i allt fall med hänsyn till den terminologi, som för åtskiljandet af olika slag af arrende till jord användes i lagen om nyttjanderätt till fast egendom den 14 juni 1907, i det nu föreslagna stadgandet icke kunna inläggas annan betydelse än den nyss angifna. Detta stadgande skulle följaktligen blifva tillämpligt i fråga om jordbruksarrenden

men därutöfver endast å s. k. hälftenbruk och sådana upplåtelser för jordbruk, hvilka ske utan bestämmelse om vederlag.

Nu angifna förhållande är af betydelse jämväl med hänsyn till den art af nyttjanderätt, som tillkommer innehafvare af stadgad åborätt å kronojord. Äfven här torde med afseende å jakträtten böra göras skillnad mellan jord, som innehafves för jordbruk, och lägenhet, som besittes såsom boningsplats eller för annat dylikt ändamål; det finnes uppenbarligen lika litet skäl att tillerkänna dylik lägenhetsinnehafvare jakträtt som den, till hvilken jord upplåtits på arrende för annat ändamål än jordbruk. Förslaget innehåller uti ifrågavarande hänseende den bestämmelsen, att kronohemmansåbo skall äga jakträtt å kronohemmanets ågor. Men huruvida uttrycket »kronohemmansåbo» kommer att fattas så inskränkt, att därunder icke inbegripes innehafvare af kronolägenhet, som nyss nämnts, är ingalunda säkert; och torde därför, till angifvande af nyssberörda skillnad, förslaget böra undergå någon omarbetning.

Regeringsrådet Ernberg:

Af förslagets affattning framgår icke med full tydlighet, huruvida, ifall jordägare, som på grund af bestämmelse i 5 § äger jakträtt jämväl å väg invid honom tillhörig jord, upplåter sin jord till brukande åt annan, jakträtt å vägen under alla förhållanden öfvergår å brukaren äfven om detta icke uttryckligen ingår i öfverenskommelsen. Jakt-rätten å sådan väg kan nämligen, äfven vid jämförelse med innehållet i 5 §, svårligen utan vidare sägas höra till den invid liggande jorden såsom sådan, åtminstone icke ifall jordägaren äger äfven vägen. Men antagligen är i förslaget åsyftadt att äfven i sistnämnda händelse — i hvarje fall om jordägaren äger jorden endast å ena sidan om vägen och upplåter brukningsrätten till denna jord — tillerkänna brukaren jakträtt äfven å vägen. Ett förtydligande af förslagets bestämmelser i förevarande hänseende synes därför önskvärdt.

8 §.

Lagrådet:

Med hänsyn till den plats, som i lagförslaget gifvits åt ifrågavarande stadgande, ligger det nära till hands antaga, att den här upptagna hänvisningen är afsedd att gälla endast själfva rätten till jakt men att däremot med afseende å jakten i nationalparker och lapparnas jakt förslagets bestämmelser i det följande skulle vinna tillämpning, oafsedt

hvad i nämnda hänseenden eljest funnes stadgadt. Till undvikande af en dylik tolkning synes förevarande stadgande lämpligen böra flyttas till slutet af förslaget.

Enligt för närvarande gällande bestämmelser äro norska lappar berättigade att årligen med sina renar flytta hit in i landet och uppehålla sig å de trakter, hvilka de efter gammal sedvana förut hafva besökt, samt att där betjäna sig af land och vatten till jakt och fiske lika med landets egna undersåtar. Det är naturligtvis icke afsedt att de i 24 § af förslaget upptagna föreskrifter om jaktpass skola vara tillämpliga i fråga om den jakt, norska lappar idka på grund af sagda bestämmelser; men till undanröjande af all tvekan synes sådant böra i förslaget antydast.

11 §.

Lagrådet:

Det torde icke kunna bestridas, att ett behof förefinnes att i jaktvårdens intresse få till stånd sådana sammanslutningar mellan fastighetsägare, som i förevarande paragraf afses. I syfte att beståndet af aftal, hvarigenom dylik sammanslutning sker, må kunna tryggas, innehåller förslaget den bestämmelsen, att för aftalet må meddelas inteckning såsom om nyttjanderätt är stadgadt. Redan häraf följer, att enligt förslaget aftal af ifrågavarande slag icke skall fattas såsom upplåtelse vare sig af nyttjanderätt eller af servitut. Det är icke heller möjligt att karakterisera aftalet såsom nyttjanderättsupplåtelse, eftersom meningen är att aftalet icke skall innefatta upplåtelse af rätt, som omedelbart afser en person; och enligt nu gällande rättsregler lærer jakträtt icke kunna med laga verkan göras till föremål för servitutsupplåtelse eller, med andra ord, upplåtas till förmån för nuvarande och blifvande ägare af en fastighet. Att i sammanhang med den tilltänkta nya jaktlagstiftningen under servitutsbegreppet inordna så beskaffade aftal, som i förevarande paragraf afses, torde icke heller böra ifrågasättas.

Vid förslagets ståndpunkt kan man dock icke stanna. Det är icke nog att stadga, att aftalet är föremål för inteckning och att för meddelandet af inteckningen skall gälla hvad som i lag är stadgadt för meddelandet af nyttjanderättsinteckning. Det måste också sägas, huru meddelad inteckning verkar till tryggande af aftalets bestånd. Härom gifvas beträffande nyttjanderättsinteckning bestämmelser dels i inteckningsförordningen och dels i utsökningslagen. Men hvad i dessa författningar är i sådant hänseende stadgadt kan uppenbarligen icke utan vidare tillämpas i fråga om nu afsedda intecknade rätt. Och att i före-

varande hänseende komplettera berörda författningar kan icke förordas. Den lämpligaste utvägen synes vara att beträffande aftal af nu ifrågavarande art bestämma, att hvad som i allmänhet är stadgadt angående viss annan in-teckningsbar rätt till fast egendom skall tillämpas äfven å nämnda aftal; och det torde knappast böra vara föremål för någon tvekan, att den rättighet, hvarmed man sålunda bör likställa upplåtelsen i fråga, är servitutsrätten. Att märka är emellertid, att ett servitutsaftal i allmänhet icke får gå ut på förpliktelse för den tjänande fastighetens ägare att vidtaga åtgärd i den härskande fastighetens intresse; allenast såtillvida är denna regel underkastad modifikation, att, jämlikt stadgandet i 2 § af lagen om servitut, i ett servitut kan ingå skyldighet för den tjänande fastighetens ägare att underhålla väg, byggnad eller inrättning, som för rättighetens begagnande erfordras. Hvad åter beträffar aftal af den i förslaget åsyftade beskaffenhet, får det antagas, att dessa ofta skulle komma att innefatta härutöfver gående positiva åligganden t. ex. skyldighet att anställa en skogvaktare för handhafvande af uppsikt öfver jaktvården. Vill man gå den nu angifna vägen, torde det därför vara nödvändigt att åt den härutinnan erforderliga bestämmelsen gifva sådan affattning, att det åsyftade skyddet icke kommer att med afseende å aftalets särskilda delar beredas detta i större utsträckning, än som motsvarar det enligt lag medgifna innehållet i ett servitutsaftal. Genom en anordning sådan som den nu förordade vinnes, att beståndet af aftal utaf nu ifrågavarande beskaffenhet kommer att äfven utan in-teckning tryggas under enahanda villkor, som är fallet beträffande oin-tecknad servitutsrätt. Visserligen borde med ett strängt iakttagande af konsekvens i lagstiftningen på jordabalkens område ett lagrum af antydda innehållet inarbetas i lagen om servitut; men sådant är dock icke alldeles nödvändigt och skulle dessutom förorsaka en från praktisk synpunkt mindre lämplig splittring beträffande nu förevarande lagstiftning.

Mot ifrågavarande paragraf kan vidare anmärkas, att enligt densamma synes vara från där åsyftadt lagskydd uteslutet aftal, som ingåtts för längre tid än femtio år. Riktigare är gifvetvis ett stadgande af innehåll att aftal af förevarande slag icke skall vara bindande utöfver femtio år från det aftalet slöts.

12 §.

Lagrådet:

Den affattning, som gifvits åt förevarande paragraf, synes icke tillfredsställande uttrycka hvad därmed afsetts eller att jakt å varg eller

järf medgifves en hvar äfven å annans jaktområde under förutsättning att något af nämnda djur bevisligen uppehållit sig i trakten samt att jakträttsinnehafvaren före den tilltänkta jaktens bedrivande om densamma erhållit underrättelse. Någon omarbetning af paragrafen torde fördenskull böra äga rum.

13 §.

Lagrådet:

Då i begreppet jakt måste anses inbegripet icke blott förföljande och sårande utan jämväl tillvaratagande och behållande af fälldt villebråd, samt den, som under idkande af lofflig jakt sårar villebråd så, att det faller å annans jaktområde mer än etthundra meter från gränsen af den jagandes jaktområde, följaktligen enligt förslaget gör sig skyldig till olofflig jakt, om han, oaktadt afståndet från gränsen är större än nyss sagts, tillvaratager och behåller det fällda villebrådet, synas de i sista punkten af första stycket förekommande orden »eller öfverskrider han jämst sin rätt att å annans jaktområde tillvarataga villebråd» böra utgå.

14 §.

Lagrådet:

Affattningen af andra stycket synes kunna föranleda till den säkerligen ej afsedda tolkning af stadgandets innebörd, att jakträtt å område, som utgöres af gård eller trädgård, icke innefattar rätt att å samma område idka jakt efter skadligt djur; och torde fördenskull någon jämkning i affattningen böra äga rum.

16 §.

Lagrådet:

Då den i andra stycket stadgade ansvarigheten för jakträttsinnehafvare uppenbarligen hänför sig till jakt i allmänhet å område, som af annan innehafves, och icke allenast till jakt å sådan tid eller plats, som i första stycket förmäles, synes lämpligt, att förstnämnda stycke utbrytes till särskild paragraf.

19 §.

Lagrådet:

Bestämmelser af här ifrågasatt art, hvilka uppenbarligen skulle lända till fördel hufvudsakligen för innehafvare af jakträtten å angrän-

sande områden, synas, såsom af högsta domstolens ledamöter erinrades i det vid 3 § omförmälda yttrande icke stå väl tillsammans med eljest gällande grundsatser, enligt hvilka en jakträttsinnehafvare visserligen i allmänt intresse är underkastad inskränkningar i sin jakträtt men icke är skyldig att till sina grannars fromma skona det villebråd, som förekommer å hans jaktområde. De föreslagna bestämmelserna skulle vidare komma att drabba synnerligen ojämnt. Så skulle t. ex. den, hvilken i samma trakt innehar tre jaktområden om tio hektar hvardera, äga att under året skjuta tre älgar, medan däremot innehafvaren af ett sammanhängande jaktområde om etthundra hektar finge skjuta allenast en älg. Och att så snart det sammanhängande jaktområdets areal öfverstiger etthundra hektar medgifva jakträttsinnehafvaren rätt att skjuta ett obegränsadt antal älgar synes föga öfverensstämma med den af de sakkunniga angifna grunden för stadgandet i fråga. För öfrigt kunna bestämmelserna lätteligen kringgås t. ex. genom ett jaktområdes uppdelande mellan flera särskilda jakträttsinnehafvare.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställes att det föreslagna stadgandet måtte uteslutas.

22 §.

Lagrådet:

Med det i andra stycket förekommande uttrycket »anträffas hund lös» afses, enligt hvad af föredragande departementschefens yttrande framgår, alldeles detsamma som med det i första stycket använda uttrycket »löper hund lös» eller att hunden ströfvar kring på egen hand. Då emellertid förstnämnda uttryck, särskildt vid jämförelse med lydelsen af 21 §, lätteligen kan tolkas såsom betydande att hund anträffas okopplad, torde samma uttryck böra utbytas mot något annat, som tydligt utmärker hvad därmed afses.

I andra stycket angifves vidare såsom förutsättning för erhållande af den högre lösesumman för upptagen hund, tio kronor, att »hund, tillhörig samme ägare, förut under samma år blifvit hos samme jakträttsinnehafvare löst». Detta uttryck läser i fråga om den däri angifna tiden icke kunna tolkas annorlunda än såsom afseende kalenderår. Riktigare synes dock vara, att den tid, under hvilken en föregående utlösen skall hafva ägt rum för att till densamma må tagas hänsyn, bestämmes till ett år före upptagandet af hunden, hvadan erforderlig ändring af omförmälda uttryck torde böra vidtagas.

Justitierådet *Sundberg*:

Såsom förutsättning för tillämpning af bestämmelserna i första stycket af förevarande paragraf har föreslagits, att hunden är sådan, att han jagar eller ofredar villebråd. Det skall således, för utbekommande af ersättning för liden skada, ej vara till fyllest med att jakträttsinnehafvaren förebringa bevisning därom att annans hund löpt lös i mark, som i stycket afses, och där förorsakat skadan, utan det skall ock styrkas, att hunden vid ett eller flera föregående tillfällen jagat eller ofredat villebråd och att hundens ägare fördenskull haft anledning att taga särskild vård om hunden. Enahanda, om ock måhända något lindrigare, bevisningsskyldighet åläggas i andra stycket jakträttsinnehafvaren såsom förutsättning för rätten att upptaga hund, som löper lös i hans mark.

Detta synes mig icke vara öfverensstämmande med billig hänsyn till jakträttsinnehafvarens berättigade intressen, utan hemställer jag, att antydda förutsättningar måtte ur förslaget uteslutas.

24 §.

Regeringsrådet *Ernberg*:

Bestämmelserna om skyldighet för utlänning att för rätt till jakt inom riket utlösa jaktpass äro uppenbarligen icke af privaträttslig natur, då ju desamma icke i någon mån afse att reglera rättsförhållandet mellan enskilda. Snarare äro de att uppfatta såsom skydds- eller ordningsföreskrifter i jaktvårdens intresse, på samma gång som de utgöra en form för utlänningars beskattning i angifvet hänseende. Anledningen till att ifrågakvarande bestämmelser icke dess mindre ansetts böra införas i förevarande lag och sålunda erhålla civillags natur är, enligt hvad framgår af de sakkunnigas motivering, att söka hufvudsakligen däri, att man för beredande af större effektivitet åt bestämmelserna i fråga velat ålägga jämväl den, som åt utlänning upplåter jakträtt eller tillåter honom att deltaga i jakt inom landet, ansvarsskyldighet för jaktpassafgiftens erläggande och ansett detta påkalla införande af såväl denna som öfriga mera hufvudsakliga bestämmelser om jaktpass i den allmänna jaktlagen. Huruvida det verkligen må anses riktigt eller lämpligt att på grund af bristande tillsyn från upplåtares sida uppställa en dylik ansvarsskyldighet, åt hvilken skulle gifvas karaktär af ett slags civil skadeståndsplikt, för att dymedelst vinna säkerhet för skattens uttagande, synes tvifvelaktigt. Att nämligen här enligt vanliga civila skadeståndsregler en sådan skyldighet icke kan anses föreligga, är uppen-

bart. Om sålunda bestämmelsen, teoretiskt sedt, förefaller oegentlig, torde densamma säkerligen och mången gång i praktiken komma att te sig tämligen obillig, synnerligast om man tager i betraktande den ifrågasvarande afgiftens ringa betydelse för statsverket. Anser man för kontrollens skull nödigt att tillita medverkan jämväl från deras sida, som till utläningar upplåta jakträtt, synes detta kunna naturligare och riktigare ske på sådant sätt, att upplåtare ålägges tillse, att vederbörligt jaktpass af utläningen utlösts — hvilket ju eventuellt kan ske genom uppställande af detta såsom villkor för upplåtelsen — vid äfventyr af ansvar, som då kan utmätas i förhållande till omständigheterna i det särskilda fallet. Därest denna uppfattning gillas, skulle, då en sådan bestämmelse, hvilken tydligt skulle framstå såsom allenast en förseelse mot en politiföreskrift, uppenbarligen icke behöfver upptagas i allmän lag, hvarje hinder bortfalla för sammanförande, i den mån en utsöndring af vissa detaljföreskrifter ej af praktiska skäl finnes lämplig, af samtliga bestämmelser om jaktpass i särskild författning, hvarigenom fördelen af större öfverskådlighet och reda skulle vinnas.

Under sådan förutsättning synes emellertid icke uteslutet att i förevarande lag, i stället för bestämmelserna om jaktpass, införa en allmän hänvisning af innehåll att om utlännings skyldighet att för rätt till jakt inom riket utlösa jaktpass är särskildt stadgadt.

Justitieråden *Sundberg*, *Borgström* och *Skarstedt*:

Enär jämväl fångande af villebråd är att hänföra till jakt samt den, som deltagar i jakt, gifvetvis också idkar jakt, torde de i första stycket förekommande orden »eller fångst eller däri deltaga» böra såsom öfverflödiga och missvisande utgå.

25 §.

Lagrådet:

Enligt de sakkunnigas förslag skulle vid olofflig jakt å annans jaktområde fångadt eller dödadt villebråd tillfalla jakträttsinnehafvaren allenast om jakten ej ägt rum under förbjuden tid. I det föreliggande lagförslaget har nämnda inskränkning uteslutits; och torde följaktligen lagförslagets bestämmelser härutinnan böra så tolkas, att villebrådet, vare sig den oloffliga jakten ägt rum å förbjuden tid eller icke, tillfaller jakträttsinnehafvaren. Vid sådant förhållande läser det icke kunna gå för sig att, såsom departementschefen antyder, i särskild författning meddela stadganden om rätten till villebråd, som under förbjuden tid oloffligen

fångats eller dödat å annans jaktområde; och då den af de sakkunniga föreslagna inskränkningen synes hafva goda skäl för sig, hemställes, att föreskrift i sådan riktning upptages i lagförslaget.

Härjämte torde ordalagen uti ifrågavarande paragraf böra undergå någon jämkning, så att det tydligen framgår att jämväl fallvildt, som åtkommits genom olofflig jakt, skall vara förverkadt.

26 §.

Lagrådet:

Med hänsyn till grunden för den i första stycket stadgade rätt torde här, liksom för motsvarande fall skett i lagen om rätt till fiske den 27 juni 1896, lämpligen böra utsägas, att ifrågavarande beslagsrätt sker till vedermäle och pant. I sammanhang härmed må i afseende å det i sista stycket förutsatta fall att gods är förbrutet erinras, att det för tillgodoseendet af jakträttsinnehafvarens ifrågavarande panträtt icke lärer vara tillräckligt att, såsom förslaget bestämmer, stadga att afdrag å försäljningssumman för det förbrutna skall ske för omkostnader.

Då till jaktredskap är att hänföra jämväl bössa, erfordras i första och sista styckena någon jämkning i affattningen; hvarjämte i sista stycket uttrycket »efter den förra domen» bör ändras till »därefter».

27 §.

Justitieråden Sundberg, Borgström och Skarstedt:

Den betalningsskyldighet, som i andra stycket ålägges annan än den jagande, synes hafva skäl för sig. Gifvet är emellertid, såsom ock antydes i motiven till det af de sakkunniga afgifna förslag i ämnet, att den, som sålunda måst erlagga jaktpassavgift, bör äga att af utlänningen, hvilken bedrifvit den oloffliga jakten, återfå det erlagda beloppet. Och då, med den affattning stycket erhållit, dylik regressrätt icke torde kunna göras gällande utan att vara uttryckligen lagfäst, åtminstone ej för såvidt angår hälften af afgiften, synes i förslaget böra införas stadgande i nu angifvet hänseende.

Justitierådet Sundberg:

Den i första stycket föreslagna skyldigheten att erlagga jaktpassavgift, hvilken icke förbundits med rättigheten att utfå jaktpass, är fördenskull, ehuru till formen angifven såsom en civil påföljd af brottet, dock att anse såsom ett straff, som endast i det afseendet skiljer sig

från själfva bötesstraffet, att förvandling däraf ej kan äga rum. Afgiften lärer ock näppeligen, på sätt de sakkunniga synas hafva antagit, kunna af domstol utdömas i annan än den för brottmål stadgade ordning. Det torde vid sådant förhållande icke vara riktigt att, såsom förslaget innehåller, låta storleken af samma afgift vara beroende på hvad i administrativ ordning må blifva bestämdt angående jaktpassafgift i allmänhet. Särskildt förefaller detta betänkligt med hänsyn därtill att, då det i förslaget omförmälda jaktpasssvånget är en nyhet inom vår jaktlagstiftning och detsamma skall införas allenast för de jämförelsevis få fall, då utlänningar här bedrifva jakt, det kan antagas vara afsedt att, för att stadgandet om jaktpass må blifva af verklig betydelse, jaktpassafgiften eller, därest denna på ett eller annat sätt graderas, dess maximum skall bestämmas ganska högt. Det är att befara, att härigenom påföljderna af olofflig jakt stundom skulle blifva omåttligt stränga. Synnerligen obilliga skulle dessa påföljder kunna te sig, då fråga vore om oloffligt tillvaratagande af fallvildt, något, som enligt förslagets ståndpunkt skall anses såsom olofflig jakt. Att nämligen t. ex. domstolarna skulle nödgas utdöma den högsta jaktpassafgiften, som kanske vore bestämd för jakt inom hela riket under en period af ett eller flera år, för det fall att en utlänning, utan att befinna sig på jakt eller ens vara jägare, å annans jaktområde påträffar och tillvaratager en död fågel af ringa eller intet värde, torde icke kunna anses öfverensstämmande med en god rättsordning. Jag hemställer därför att, så framt icke alla stadganden angående jaktpassafgift anses kunna utgå ur förslaget, ifrågasvarande bestämmelse måtte utbytas mot ett stadgande, som uttryckligen angifver beloppet af den jaktpassafgift, hvilken i förevarande fall skall drabba den skyldige, eller den latitud, inom hvilken sådan afgift må utdömas.

Regeringsrådet *Ernberg* hänvisade till hvad af honom yttrats vid 24 §.

28 §.

Lagrådet:

Om, på sätt förut hemställts, 19 § uteslutes ur förslaget, böra jämväl bestämmelserna om ansvar för öfverträdelse af där afsedt förbud utgå liksom föreskriften i tredje stycket af denna paragraf.

29 §.

Lagrådet:

Stadgandet att förvaltande och bevakande personal vid skogsstaten äfvensom föreståndare och lärare vid statens skogsskolor skola njuta enahanda vitsord, som tillkommer dem, hvilka rättens eller Konungens befallningshafvandes bud och ärenden gå, äger, såvidt angår förstnämnda personal, sin motsvarighet redan i nu gällande jaktstadga (24 §). Enligt hvad af högsta domstolens yttrande vid granskning af det förslag, som legat till grund för denna stadga, synes framgå, torde — om än detta icke med tydlighet kommit till uttryck i omförmälda bestämmelse i stadgan — därmed åsyftats allenast att tillerkänna befattningshafvare, tillhörande berörda personal, enahanda rätt att vittna, som jämlikt 17 kap. 11 § rättegångsbalken tillkommer vakter och vissa andra med dem likställda personer, eller att bära vittne jämväl om sådant, som händt dem själfva i tjänsten, t. ex. om mot dem utöfvadt våld vid offentlig förrättning, oaktadt de eventuellt kunna tänkas uppträda såsom målsägande och därför enligt eljest gällande regler skulle anses äga i saken del, men däremot icke att tillerkänna dem vittnesgillhet äfven ifall de uppträda såsom parter. Nu ifrågavarande stadgande har emellertid, liksom för öfrigt äfven motsvarande bestämmelse i jaktstadgan, på sådant sätt anknutits till bestämmelsen om ifrågavarande personers åtalsrätt, att däraf lätteligen kan föranledas den missuppfattningen, att dessa personer äfven i sistnämnda fall skulle äga bära vittne. Till undvikande häraf hemställes om någon omarbetning af andra stycket i förevarande paragraf.

Regeringsrådet *Ernberg* hänvisade tillika till hvad af honom yttrats vid 24 §.

Slutligen yttrade

Justitierådet *Sundberg:*

Då med den föreliggande omarbetningen af vår jaktlagstiftning hufvudsakligen afses att i en särskild lag om rätt till jakt, med utslutande af sådana i gällande jaktstadga upptagna bestämmelser, som anses tillhöra området för Konungens ekonomiska lagstiftning, sammanföra de stadganden, hvilka äro af civilrättslig natur, har hvarje anled-

ning bortfallit att i samma lag bibehålla några som helst straffbestämmelser, utan borde lämpligen, på sätt som år 1896 skedde i fråga om fiskerilagstiftningen, stadgandena om jakt i 24 kap. 12 och 13 §§ strafflagen undergå sådan omarbetning, att dessa lagrum komme att innehålla fullständiga regler om straff för öfverträdelse af de i lagen om rätt till jakt gifna föreskrifter.

Om emellertid det anses kunna gå för sig att, såsom i förevarande förslag skett, i sistnämnda lag bibehålla vissa straffbestämmelser för lagens öfverträdande, kan i allt fall ifrågasättas, om förslaget, hvilket icke upptager någon bestämmelse motsvarande sista stycket af 22 § i gällande jaktstadga, verkligen i fråga om straffbestämmelserna är fullt uttömmande. I afseende härå må erinras om t. ex. öfverträdelser af de jaktförbud, hvilka omförmälas i 4, 6 och 9 §§ i förslaget, samt vidare de möjligen förekommande fall, att en jordägare eller annan jakträttsinnehafvare, som delvis öfverlätit sin jakträtt å annan, sedermera olofligen inkräktar å den sålunda öfverlättna jakträtten.

Önskligt synes ock vara — alldenstund det endast med mycket stort våld på språket låter sig göra att under begreppet jakt inrymma tillvaratagandet af fallvildt — att till undvikande af hvarje missförstånd i förslaget införas uttryckligt stadgande därom att olofligt tillvaratagande af fallvildt anses och bestraffas lika med oloflig jakt.

Regeringsrådet *Ernberg*:

Lika med justitierådet Sundberg anser jag det kunna ifrågasättas, huruvida lagförslagets straffbestämmelser äro fullt uttömmande äfven beträffande de af honom i sådant afseende angifna fall.

Tillika och då afsedt är, att, på sätt i särskild af Konungen utfärdad jaktstadga lärer komma att föreskrifvas, den jakträtt, som i förevarande lag tillerkännes enskilde, skall i allmänt intresse i åtskilliga hänseenden lida inskränkningar, synes det mig kunna ifrågasättas, huruvida icke i lagen lämpligen bör intagas en allmän hänvisning angående Konungens rätt härutinnan.

Vid protokollet:

Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 mars 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet, statsrådet Sandström, i underdånighet lagrådets utlåtande öfver ett genom Kungl. Maj:ts beslut den 26 maj 1911 till lagrådet remitteradt förslag till lag om rätt till jakt.

Sedan berörda lagförslag samt lagrådets utlåtande föredragits, yttrade chefen för justitiedepartementet:

»Med anledning af inom lagrådet framställda anmärkningar mot förslaget har detsamma funnits böra i vissa hänseenden omarbetas eller jämkas, därvid i allmänhet iakttagits hvad lagrådet eller dess flesta ledamöter hemställt.

I 3 § af det remitterade förslaget hade upptagits bestämmelser om utfövändet af kronans jakträtt. Häremot har lagrådet anmärkt, att bestämmelser om utfövände af kronans jakträtt å kronojord icke vore af civilrättslig natur, utan borde de hänföras till den art af lagstiftning, som afsåge förvaltningen af kronans jordbruksdomäner. På grund häraf och då ej heller regler om utfövändet af den kronan i öfrigt tillkommande jakträtt syntes hafva sin rätta plats i förevarande förslag, hvilket hade till hufvuduppgift just att utskilja de bestämmelser om jakt, som kunde anses vara af civilrättslig natur, har lagrådet hemställt, att de i sagda paragraf upptagna bestämmelser måtte ur förslaget uteslutas. Med anledning af hvad sålunda anmärkts, har jag ansett dessa bestämmelser böra utgå ur förslaget.

I anledning af hvad lagrådet erinrat vid 4 § af det remitterade förslaget hafva orden »eller å mark, som vid skiftesförrättning undantagits för delägarnas gemensamma behof» uteslutits ur förslaget, hvarjämte till undvikande af en sådan tolkning utaf ordet samfällighet, att detsamma skulle omfatta jämväl jord, som innehafves under samäganderätt, förslaget därutinnan undergått någon jämkning.

Stadgandet i 3 § sista stycket af nu gällande jaktstadga torde, såsom i lagrådet yttrats, böra tolkas så, att med i lagrummet omförmäld upplåtelse afses allenast upplåtelse af fastighet för jordbruksändamål; upplåtelse för annat ändamål torde icke i och för sig medföra jakträtt för nyttjanderättshafvaren. Med den i 7 § andra stycket af det remitterade förslaget gjorda omskrifningen af stadgandet har icke afsetts att göra någon ändring i sak utan endast att bringa stadgandets lydelse till närmare öfverensstämmelse med motsvarande stadgande i lagen om rätt till fiske samt ordalagen i nya nyttjanderättslagen. Beträffande innebörden af stadgandet i 7 § första stycket i det remitterade förslaget, att kronohemmansåbo äger jakträtt å kronohemmanets ägor, så måste uttrycket kronohemman anses omfatta äfven med hemman jämförlig kronolägenhet, som innehafves för samma ändamål som hemman d. v. s. för jordbruk, men däremot icke sådan kronolägenhet, som innehafves såsom boningsplats eller för annat dylikt ändamål. Hvad i dessa hänseenden i lagrådet anmärkts vid 7 § af det remitterade förslaget har därför ej föranlett ändring däri.

Bestämmelserna i 8 § af det remitterade förslaget hafva i anledning af hvad lagrådet erinrat flyttats till slutet af lagförslaget samt undergått någon jämkning i affattningen. Härmed torde vara tydligt, att hvad som ifråga om jakt å nationalparker äfvensom lapparnas jakt i vissa delar af riket är särskildt stadgad icke rubbas af bestämmelserna

i förevarande lag, äfvensom att norsk flyttlapp vid utöfvandet af honom såsom sådan inom Sverige tillkommande jakträtt icke behöfver vara försedd med jaktpass.

9 § (motsvarande 11 § af det remitterade förslaget) har omarbetats i den af lagrådet föreslagna riktning och har i öfverensstämmelse med lagrådets yttrande ett sådant aftal, som i paragrafen afses, i rättsligt hänseende likställt med servitutsaftal. För att servitutsskydd ej skall beredas aftalet i större utsträckning än som motsvarar det enligt lag medgifna innehållet af ett servitutsaftal, har i paragrafen uttryckligen angifvits å hvilka delar af aftalet bestämmelserna om servitut skola tillämpas.

I öfverensstämmelse med lagrådets hemställan har å 10, 11 och 12 §§ (motsvarande 12, 13 och 14 §§ af det remitterade förslaget) gifvits en något förändrad affattning, hvarjämte de i 16 § andra stycket af samma förslag förekommande bestämmelserna om skyldighet för jakt-rättsinnehafvare att utgifva ersättning för genom jakt uppkommen skada utbrutits till en särskild paragraf (28 §) och flyttats mot slutet af förslaget.

Vid 19 § af det remitterade förslaget har af lagrådet anmärkts, att däri upptagna bestämmelser ej stode väl tillsammans med eljes gällande grundsatser, att bestämmelserna skulle komma att drabba synnerligen ojämnt och att de lätteligen skulle kunna kringgås. I anledning häraf hafva föreskrifterna i sagda paragraf ansetts böra utgå, hvarjämte i 25 § (28 §) företagits däraf föranledd ändring.

Stadgandena i 19 § (motsvarande 22 § af det remitterade förslaget) hafva i öfverensstämmelse med lagrådets hemställan förtydligats.

Med anledning af hvad inom lagrådet anförts beträffande 21 § (motsvarande det remitterade förslagens 24 §) hafva orden »eller fångst eller däri deltaga» uteslutits ur paragrafens första stycke. Då tillika, på sätt en af lagrådets ledamöter i annat sammanhang vid 27 § af det remitterade förslaget framhållit, det remitterade förslagens bestämmelser om påföljderna för underlåtenhet att lösa jaktpass — böter och skyldighet att utgifva högsta jaktpassafgift — under vissa förhållanden komme att te sig obilliga, har nu ifrågavarande paragraf ändrats därhän, att skyldigheten att lösa jaktpass inskränkts till att afse allenast jakt med skjutgevä. Med denna begränsning torde ock syftet med jaktpasssvång för utlänning vara behörigen tillgodosedt.

Bestämmelserna i 22, 23 och 24 §§ (25, 26 och 27 §§) hafva jämkats eller fullständigats i af lagrådet eller dess flesta ledamöter antydd riktning, hvarjämte i 22 § intagits en uttrycklig bestämmelse

därom att oloffigt tillvaratagande af fallvildt å annans jaktområde skall anses såsom oloffig jakt å annans mark.

I anledning af hvad lagrådet vid 26 § (29 §) anmärkt har genom hänvisning till 17 kap. 11 § rättegångsbalken uttryckligen angifvits, hvad som redan torde hafva varit med nu gällande bestämmelser afsedt eller att de i förstnämnda lagrums andra stycke omförmälda personers rätt att vittna icke sträcker sig längre än 17 kap. 11 § rättegångsbalken medgifver, hvarjämte den sålunda omredigerade bestämmelsen utbrutits till en särskild § (27 §).

Slutligen hafva i förslaget vidtagits ett mindre antal redaktionella ändringar, hvilka ej torde påkalla någon närmare redogörelse.»

Sedan föredragande departementschefen uppläst det sålunda jämkade förslaget till lag om rätt till jakt, hemställde han i underdånighet, att detta förslag måtte, enligt 87 § regeringsformen, genom nådig proposition för Riksdagen till antagande framläggas.

På tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter tacktes Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt; och skulle nådig proposition i ämnet till Riksdagen aflåtas, af den lydelse bilaga . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Israel Myrberg.